

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku E. Spółki Akcyjnej w G.
przy uczestnictwie P. Z. i Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta G.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania P. Z.
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 29 kwietnia 2016 r., sygn. akt XVI Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wniosek Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej o zasądzenie kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca E. S.A. z siedzibą w G. wniósł o stwierdzenie, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 lipca 1987 r. służebność odpowiadającą treści służebności przesyłu na nieruchomości położonej w G. przy ul. P., stanowiącej działkę nr 236.

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w G. stwierdził, że Skarb Państwa nabył w drodze zasiedzenia służebność odpowiadającą treści służebności przesyłu energii elektrycznej obciążającą tę nieruchomość, obejmującą działkę gruntu nr 236/3, dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą

kw nr (...), polegającą na prawie do korzystania z urządzeń przesyłowych linii 110kV oraz możliwości dostępu do tychże urządzeń w zakresie wynikającym z prawidłowej ich eksploatacji oraz konieczności usuwania awarii, w zakresie oznaczonym przez biegłą geodetę M. S. na mapie znajdującej się w aktach sprawy oraz że nabycie nastąpiło w dniu 1 stycznia 1989 r. Integralną częścią postanowienia uczynił opinię biegłej i orzekł o kosztach sądowych i kosztach procesu. Sąd przyjął, że Skarb Państwa posiadał nieruchomości w zakresie służebności gruntowej o wskazanej treści co najmniej w okresie od 31 grudnia 1968 r. i wykorzystywał trwałe i widoczne urządzenie - linię przesyłową i wspierające ją słupy. Podzielił wykładnię przepisów o służebności gruntowej, jako niewyłączających nabycia, przed jej wprowadzeniem do kodeksu cywilnego, służebności o treści odpowiadającej później uregulowanej odrębnie w kodeksie cywilnym służebności przesyłu.

Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2016 r. oddalił apelację uczestnika P. Z. od tego postanowienia, podzielając zarówno ustalenia faktyczne jak i zapatrywania prawne tego Sądu.

W skardze kasacyjnej, opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. powód zarzucił naruszenie przepisów postępowania - art. 382 w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 102 ust.1 i 2 u.k.s.c., a ponadto wskazał na naruszenie prawa materialnego - art. 292 w zw. z art. 172 § 1 i 2 k.c. i art. 285 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 352 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 305¹ w zw. z art. 305⁴ k.c. poprzez błędne uznanie, że zostały spełnione przesłanki prowadzące do zasiedzenia służebności odpowiadającej swoją treścią służebności przesyłu, a także art. 21 ust.1 w zw. z art. 31 ust. 1, 2 i 3 w zw. z art. 32 w zw. z art. 64 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji, art. 2 w zw. z art. 10 ust. 1 i 2 Konstytucji, a także art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Skarżący domagał się uchylecia postanowienia oraz poprzedzającego go postanowienia Sądu pierwszej instancji i oddalenia wniosku oraz orzeczenie o kosztach postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a w przypadku jej przyjęcia - o oddalenie skargi oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący powołał się na przesłanki wymienione w punktach 1, 2 i 4 tego przepisu, to znaczy na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, konieczność dokonania wykładni przepisów powodujących rozbieżności w orzecznictwie oraz oczywistą zasadność wniesionej skargi.

Z argumentacji przedstawionej przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie jego skargi do rozpoznania wynika, że wszystkie trzy przesłanki sprowadzają się *de facto* do dopuszczalności stwierdzenia nabycia przez zasiedzenie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu przed ukształtowaniem się takiej służebności w drodze wykładni oraz przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego przepisów o służebności przesyłu. Zagadnienie to zostało już jednak dostatecznie wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w wydanym już po umorzeniu przez Trybunał Konstytucyjny postępowaniu w sprawie P 28/13 - wyroku z dnia 12 lutego 2015 r., IV CSK 293/14, niepubl., a wcześniej w uchwale z 22 maja 2013 r., III CZP 18/13 (OSNC 2013/12/139) wyraźnie wskazał, że przed wejściem w życie art. 305¹ - 305⁴ k.c. było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy

służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu. Stanowisko takie było prezentowane przez Sąd Najwyższy także we wcześniejszych orzeczeniach (zob. m. in. w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11, OSNC 2011/12/129, wyroku z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08, niepubl., oraz postanowieniach z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 752/11, „Glosa” 2013/1/58, z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, niepubl. i z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 157/11, OSNC-ZD 2012/B/45). Przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. występują jedynie wówczas, kiedy powoływane problemy nie zostały należycie wyjaśnione w orzecznictwie, w tym także, gdy zachodzą istotne, a dotąd niedostrzeżone okoliczności wskazujące na potrzebę ponownego rozważenia już ukształtowanego stanowiska. Tego rodzaju argumentów skarżący nie wskazuje, jego argumentacja powiela bowiem jedynie już wielokrotnie przytaczane i analizowane oraz rozstrzygane przez Sąd Najwyższy wątpliwości natury prawnej i konstytucyjnej. Pomimo dwukrotnego przedłożenia tych wątpliwości Trybunałowi Konstytucyjnemu, w obydwu sprawach zapadły postanowienia umarzające postępowanie.

Skarga nie jest też oczywiście uzasadniona, uczestnik zresztą nie wyjaśnił na czym ta oczywistość polega, ponieważ w uzasadnieniu skupił się na wykazywaniu nieprawidłowości interpretacyjnych. Sposób rozstrzygnięcia sprawy i popierające ją wywody uzasadnienia Sądu odwoławczego nie wskazują zaś na jednoznaczną wadliwość wydanego postanowienia.

Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

jw